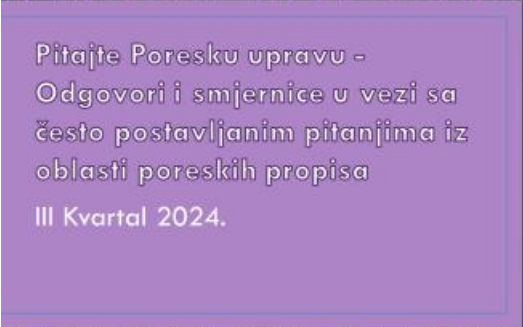

Pitajte Poresku upravu -
Odgovori i smjernice u vezi sa
često postavljanim pitanjima iz
oblasti poreskih propisa
III Kvartal 2024.

Poštovani poreski obveznici,

Pored osnovnog preduslova izrade jasnih poreskih propisa – zakona i podzakonskih akata od strane Ministarstva finansija zaduženog za kreiranje poreske politike, pravilna i jednoobrazna primjena istih od strane poreskih obveznika i od strane poreškog organa ključna je za uspostavljanje pozitivne poreske prakse .

Imajući u vidu navedeno, u ovom dokumentu upoznajemo vas sa nekim od često postavljenih pitanja, kao i datim odgovorima kroz servisnu funkciju Poreske uprave, uz očekivanja da isti mogu biti od koristi i vama u nastojanju da pravilno primijenite pojedine norme iz poreskih propisa.

OBLASTI OPOREZIVANJA

PDV	3
Porez na dohodak fizičkih lica	10
Porez na dobit pravnih lica.....	16
Ostalo.....	18

POREZ NA DODATU VRIJEDNOST

Odgovor na pitanje vezano za poreski tretman prodaje motornog vozila koje je korišćeno za djelatnost rent-a-car, pri čijoj nabavci je poreski obveznik nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV s obzirom da je vozilo nabavljeno prije momenta sticanja statusa PDV obveznika

Zakon o porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 055/03 od 01.10.2003, Službeni list Crne Gore", br. 073/10 od 10.12.2010, ..., 070/17 od 27.10.2017) uređuje plaćanje poreza na promet putničkih i ostalih upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica koja kupuju ili stiču pravna i fizička lica, ako se taj promet ili sticanje ne oporezuju porezom na dodatu vrijednost.

U skladu sa članom 2 ovog Zakona predmet oporezivanja je promet ili drugi način sticanja upotrebljivanih putničkih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica, pri čemu isti u smislu ovog Zakona predstavljaju putničko ili drugo motorno vozilo, odnosno plovni objekat, vazduhoplov ili letilica za koje prodavac, odnosno prenosilac, nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV-a prilikom nabavke.

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002, ..., 004/06 od 27.01.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 016/07 od 27.12.2007, ..., 003/23 od 10.03.2023.) propisano je da je predmet oporezivanja porezom na dodatu vrijednost promet proizvoda i promet usluga koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu i uvoz proizvoda u Crnu Goru, pri čemu promet proizvoda predstavlja prenos prava raspolaganja pokretnim, odnosno nepokretnim stvarima, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Članom 4 stav 4 tačka ovog Zakona propisano je da se prometom proizvoda, u smislu ovog člana, **ne smatra** se promet zemljišta (poljoprivrednog, građevinskog, izgrađenog i neizgrađenog) i **promet upotrebljivanih putničkih automobila, motocikala i plovni objekata, za koje poreski obveznik pri nabavci nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV**.

Odredbama člana 37 stav 1 Zakona o porezu na dodatu vrijednost, propisano je da poreski obveznik može, prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, **odbiti PDV koji je dužan da plati ili je platio prilikom nabavke proizvoda**, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge, ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti u svrhe ostvarivanja prihoda pri obavljanju oporezive djelatnosti za koju se plaća PDV, pri čemu samostalnost, trajnost i namjera ostvarivanja prihoda moraju postojati istovremeno.

Shodno stavu 5 tačka 1 istog člana Zakona poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV od plovni objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za plovne objekte, odnosno vozila koja su namijenjena za: dalju prodaju, iznajmljivanje (rent-a-car), prevoz lica i dobara (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima.

Dakle, imajući u vidu da pravo na odbitak ulaznog PDV zavisi od vrste djelatnosti kojom se bavi poreski obveznik, ukoliko isti obavlja neku od djelatnosti za koje je predviđeno pravo na odbitak ulaznog PDV (dalja prodaja vozila, iznajmljivanje (rent-a-car), prevoz lica i dobara (taxi) i obuka vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima), i u ukoliko je u momentu kupovine isti imao status PDV obveznika, zbog čega je prilikom nabavke vozila imao pravo na odbitak ulaznog PDV, to će promet vozila od strane tog poreskog obveznika biti oporeziv porezom na dodatnu vrijednost.

U tom slučaju poreski obveznik koji vrši promet vozila kupcu uz vrijednost vozila fakturiše i porez na dodatnu vrijednost, te ovakav promet ne podliježe porezu na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica.

S druge strane, ukoliko se radi o obvezniku koji pri nabavci vozila nije imao pravo na odbitak ulaznog PDV, to će promet vozila od strane takvog obveznika biti oporeziv porezom na promet upotrebljivanih motornih vozila, plovni objekata, vazduhoplova i letilica.

Napominjemo da se tek u postupku inspeksijskog nadzora i uvidom u kompletnu poslovnu dokumentaciju poreskih obveznika može utvrditi činjenično stanje i doći do potpunih saznanja koja omogućavaju jasan uvid u poslovanje istih, a samim tim i potpun stav vezan za definisanje poreskog tretmana konkretnih poslovnih situacija sa aspekta tačnosti obračuna, prijavljivanja i plaćanja poreskih obaveza po tom osnovu.

Odgovor na pitanje vezano za poreski tretman izdavanja stanova od strane pravnih lica pravnom licu koje se bavi djelatnošću turističke agencije na period od dvije godine za potrebe daljeg izdavanja turistima, sa aspekta Zakona o porezu na dodatnu vrijednost

Kada je u pitanju aspekt oporezivanja prometa usluga zakupa nepokretnosti, upućujemo vas da je odredbama člana 3 **Zakona o porezu na dodatnu vrijednost** ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001,..., 004/06 od 27.01.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 016/07 od 27.12.2007, ..., 003/23 od 10.01.2023) propisano da je predmet oporezivanja PDV isporuka proizvoda i pružanje usluga koje poreski obveznik izvrši u Crnoj Gori uz naknadu, u okviru obavljanja djelatnosti, kao i uvoz proizvoda u Crnu Goru.

Shodno članu 8 stav 2 tačka 1 Zakona **prometom usluga** koji podliježe oporezivanju PDV smatra se i prenos, ustupanje i korišćenje autorskih prava, patenata, licenci, zaštitnih znakova i drugih **imovinskih prava**.

Shodno članu 13 stav 1 i 2 istog Zakona poreski obveznik je u smislu ovog zakona svako lice koje na bilo kojem mjestu **samostalno obavlja bilo koju poslovnu djelatnost** iz stava 2 ovog člana, bez obzira na namjenu ili ishod te djelatnosti, pri čemu se pod djelatnošću, u smislu stava 1 ovog člana, podrazumijeva se svaka proizvodna, trgovinska i uslužna djelatnost, uključujući rudarsku, poljoprivrednu i profesionalnu djelatnost. Korišćenje **materijalne i nematerijalne imovine (imovinskih prava) u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda smatra se poslovnom djelatnošću**.

Članom 27 stav 1 tačka 3 Zakona propisano je da su plaćanja PDV **oslobođene** usluge davanja u zakup ili podzakup kuća za stanovanje, **stanova**, odnosno stambenih prostora za **stalno stanovanje duže od 60 dana**.

Nadalje, članom 69 stav 1 i 2 Pravilnika o primjeni Zakona o PDV propisano je da je davanje u zakup stambenih zgrada, stanova, odnosno stambenih prostorija za svrhe stanovanja je oslobođeno od plaćanja PDV na osnovu člana 27 tačka 3 Zakona, pri čemu se poresko oslobođenje iz stava 1 ovog člana se **ne odnosi** na davanje u zakup stambenih prostorija namijenjenih za:

1. smještaj kraći od 60 dana,
2. **turističke namjene**,
3. **poslovne namjene**.

Dakle, shodno gore navedenim normama, mišljenja smo da je izdavanje stanova u zakup oslobođeno oporezivanja PDV, odnosno da se poresko oslobođenje iz člana 27 stav 1 tačka 3 Zakona može primijeniti ukoliko se nepokretnost-stambeni prostor, stan ili kuća izdaju na period duži od 60 dana i to isključivo za namjenu **stanovanja**, te je poreski obveznik u predmetnoj situaciji u kojoj će se stanovi koirstiti za turističke svrhe dužan izvršeni promet fakturisati uz obračun poreza na dopdatu vrijednost po stopi od 21 odsto.

Odgovor na pitanje vezano za poreski tretman prenosa dijela imovine (nepokretnosti i vozila) u postupku restrukturiranja sa postojećeg društva na novo društvo, sa aspekta obaveze ispravke ulaznog PDV

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002, ..., 004/06 od 27.01.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 016/07 od 27.12.2007, ..., 003/23 od 10.01.2023) u članu 4 stav 2 tačka 4) ovog Zakona propisuje da se prometom proizvoda koji je predmet oporezivanja PDV, između ostalog, smatra prodaja novoizgrađenih objekata i **prenos stvarnih prava** i udjela na nepokretnostima koji imaocu (vlasniku) **daju svojinsko pravo**, odnosno pravo posjeda (državine) na nepokretnosti ili dijelu nepokretnosti.

Član 7 Zakona propisano je da se prometom proizvoda, u smislu člana 4 ovog zakona, ne smatra se prenos cjelokupne imovine ili dijela imovine sa ili bez naknade ili **kao ulog**, ukoliko sticatelj imovine koji je poreski obveznik ili je izvršenjem prenosa postao poreski obveznik **nastavi da obavlja oporezivu djelatnost**. U tom slučaju smatra se da sticatelj imovine stupa na mjesto njenog prenosioca.

Sticatelj imovine iz stava 1 ovog člana dužan je da za stečene nepokretnosti izvrši ispravku ulaznog PDV, na način utvrđen članom 39 ovog zakona.

Shodno članu 39 stav 1 i 2 Zakona odbitak ulaznog PDV koji je poreski obveznik izvršio u skladu sa ovim zakonom mora se ispraviti, u slučaju ako se:

- 1) se naknadno utvrdi da je odbitak ulaznog PDV obračunat u višem ili nižem iznosu od iznosa koji je poreski obveznik bio dužan da plati;

2) se po poreskom obračunu pokaže da je došlo do promjene činilaca bitnih za obračun odbitnog iznosa ulaznog PDV (promjena cijena, odnosno otkazivanja ugovorenih nabavki i sl.).

Ako se u toku perioda od pet godina od kalendarske godine u kojoj je počela da se koristi oprema **izmijene uslovi koji su u toj godini bili opredjeljujući za odbitak ulaznog PDV**, ispravka ulaznog PDV se vrši za period od izmjene okolnosti. Za **nepokretnosti** se, umjesto perioda od pet godina, uzima u obzir **period od 10 godina**.

Takođe, član 105 stav 2 **Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost** ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/02 od 29.11.2002, ..., 016/06 od 16.03.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 064/08 od 27.10.2008, ..., 106/21 od 04.10.2021) propisuje da se pod promjenom uslova mjerodavnih za oporezivanje, u skladu sa članom 39 stav 2 Zakona, smatra promjena uslova koji su bili mjerodavni za odbijanje pretporeza na početku korišćenja opreme, odnosno nepokretnosti, što dovodi do manjeg ili većeg odbitka pretporeza u odnosu na početno stanje.

Članom 107 stav 1 i 2 Pravilnika propisano je da ako se neko preduzeće kao cjelina ili njegov dio otuđi, a pri tom njegov sticalac obračunati PDV u cjelosti **može odbiti kao pretporez**, ta se isporuka smatra **neoporezivom**.

Ako sticalac imovine iz stava 1 ovog člana nema pravo na odbitak pretporeza, tada se to otuđenje smatra oporezivom isporukom.

Nadalje, stavom 5 istog člana Pravilnika propisano je da ako sticanjem imovine iz stava 1 ovog člana naknadno dođe do promjene uslova mjerodavnih za oporezivanje, prema članu 39 stav 2 Zakona, sticalac je obavezan izvršiti ispravku pretporeza kao da mu je pri sticanju imovine zaračunat PDV.

Dakle, imajući u vidu navedene zakonske odredbe, te činjenicu da će poreski obveznik sticatelj imovine nastaviti sa obavljanjem oporezive djelatnosti, to smo mišljenja da predmetnom poslovnom situacijom nije došlo do primjene uslova mjerodavnih za odbijanje pretporeza, te da se iz navedenog razloga ne vrši ispravka odbitka ulaznog PDV.

Svakako, koristimo priliku da napomenemo da Sektor za usluge i registraciju nadležan za davanje odgovora instruktivnog karaktera u pravcu pravilne primjene poreskih propisa, te da isti nije nadležan za davanje potvrda i konačnih stavova vezanih za ispravnost poslovnih odluka poreskih obveznika, imajući u vidu da se tek u postupku inspekcijaskog nadzora i uvidom u kompletnu poslovnu dokumentaciju poreskog obveznika može doći do ključnih činjenica koje omogućavaju potpun stav vezan za tačnost obračuna, prijave i plaćanja poreza.

Odgovor na pitanje vezano za obračun poreske obaveze i poreski tretman konsultantskih usluga prema inostranim pravnim i fizičkim licima stranim pravnim i fizičkim licima sa aspekta poreza na dodatu vrijednost

S tim u vezi upućujemo vas da je **Zakonom o porezu na dodatu vrijednost** ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, ..., 004/06 od 27.01.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 016/07 od 27.12.2007, ..., 003/23 od 10.01.2023) u članu 3 stav 1 tačka 1 propisano da je predmet oporezivanja PDV promet proizvoda i **promet usluga** koje poreski obveznik u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu.

Članom 8 stav 1 istog Zakona propisano je da promet usluga predstavlja **obavljanje, napuštanje, odnosno dopuštanje svake radnje u okviru obavljanja djelatnosti**, a koje ne predstavljaju promet proizvoda u smislu čl. 4, 5 i 6 ovog zakona.

Shodno članu 13 stav 1 i 2 istog Zakona poreski obveznik je u smislu ovog zakona svako lice koje na bilo kojem mjestu **samostalno obavlja bilo koju poslovnu djelatnost** iz stava 2 ovog člana, bez obzira na namjenu ili ishod te djelatnosti, pri čemu se pod djelatnošću, u smislu stava 1 ovog člana, podrazumijeva se svaka proizvodna, trgovinska i uslužna djelatnost, uključujući rudarsku, poljoprivrednu i **profesionalnu djelatnost**. Korišćenje materijalne i nematerijalne imovine (imovinskih prava) u svrhu trajnog ostvarivanja prihoda smatra se poslovnom djelatnošću.

Imajući u vidu da nas u upitu upoznajete da se usluge pružaju stranim pravnim i fizičkim licima, koristimo priliku da vas uputimo i na odredbe Zakona koji u članu 14 stav 1 propisuju se obračunava i plaća prema mjestu gdje je obavljen promet proizvoda, odnosno usluga, odnosno prema mjestu u kome se, prema ovom zakonu, smatra da je taj promet obavljen.

Shodno članu 17 stav 1 Zakona mjestom prometa usluga koje se pružaju poreskom obvezniku, smatra se mjesto u kojem **primalac usluga ima sjedište** ili stalnu poslovnu jedinicu, ako se promet usluga vrši u stalnoj poslovnoj jedinici koja se ne nalazi u mjestu sjedišta primaoca usluga, odnosno mjesto u kojem primalac usluga ima prebivalište ili boravište, dok je stavom 3 istog člana Zakona predviđeno da se mjestom prometa usluga koje se pružaju licu koje nije poreski obveznik, smatra mjesto u kojem **pružalac usluga ima sjedište** ili stalnu poslovnu jedinicu, ako se promet usluga vrši iz stalne poslovne jedinice koja se ne nalazi u mjestu sjedišta pružaoca usluga, odnosno mjesto u kojem pružalac usluga ima prebivalište ili boravište.

Kada je u pitanju aspekt vašeg upita vezan za PDV registraciju, upućujemo da je u članu 42 stav 1 Zakona propisano da lice koje **za posljednjih 12 mjeseci ostvari promet proizvoda, odnosno usluga** u vrijednosti koja ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 30.000 eura nije poreski obveznik u smislu ovog zakona.

Shodno članu 55 stav 3 Zakona lice koje **po prvi put postaje**, odnosno može postati poreski obveznik **dužno je poreskom organu podnijeti prijavu za registraciju**, najkasnije do 20 dana kalendarskog mjeseca koji slijedi mjesec u kojem je izvršilo, odnosno postoji vjerovatnoća da će izvršiti promet proizvoda, odnosno usluga u visini koja prelazi iznos iz člana 42 stav 1 ovog zakona. Svojestvo poreskog obveznika se stiče danom koji poreski organ utvrdi u rješenju o registraciji za PDV, koje izdaje u roku od sedam dana od prijema prijave.

Takođe, Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/02 od 29.11.2002, ..., 016/06 od 16.03.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 064/08 od 27.10.2008, ..., 106/21 od 04.10.2021) u članu 24 propisuju da lice koje u posljednjih 12 mjeseci ostvari **oporezive isporuke proizvoda i usluga u vrijednosti** koja ne prelazi, odnosno nije vjerovatno da će preći iznos od 30.000 eura, nije obveznik PDV, te da isto postaje poreski obveznik ukoliko tokom tekuće godine ostvari **oporezive** isporuke veće od 30.000 eura.

Dakle, imajući u vidu gore navedene norme, te činjenicu da poreski obveznik obavlja usluge na koje se obračunava i plaća PDV, odnosno da se radi o isporukama koje jesu oporezive, mišljenja smo da je isto dužno izvršiti registraciju za PDV ukoliko pređe prag za registraciju od 30.000 € propisan članovima 42 i 55 Zakona, pri čemu u situaciji u kojoj se usluge pružaju pravnom licu koji se nalazi u inostranstvu poreski obveznik može prenijeti poresku obavezu na primaoca.

Odgovor na pitanje vezano za pravo na odbitak ulaznog PDV po osnovu izvršene nabavke putničkog vozila od strane pravnog lica koje se bavi proizvodnjom namještaja za potrebe iznajmljivanja istog zaposlenom, sa aspekta Zakona o porezu na dodatu vrijednost

Kada je u pitanju pravo na odbitak ulaznog PDV-a upućujemo vas da je u članu 37 stav 1 **Zakona o porezu na dodatu vrijednost** ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002, ..., 004/06 od 27.01.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 016/07 od 27.12.2007, ..., 003/23 od 10.01.2023) propisano da poreski obveznik može, prilikom obračunavanja svoje poreske obaveze, **odbiti PDV** koji je dužan da plati ili **je platio prilikom nabavke proizvoda**, odnosno usluga od drugog poreskog obveznika, prilikom uvoza proizvoda i kao primalac (korisnik) usluge (u daljem tekstu: ulazni PDV), ako je te proizvode, odnosno usluge upotrijebio (iskoristio) ili će ih iskoristiti **u svrhe ostvarivanja prihoda** pri obavljanju oporezive djelatnosti za koju se plaća PDV.

Shodno stavu 5 tačka 1 istog člana Zakona, poreski obveznik ne smije odbiti ulazni PDV od plovniha objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, **putničkih automobila** i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima, osim za plovne objekte, odnosno vozila koja su namijenjena za: dalju prodaju, iznajmljivanje (rent-a-car), prevoz lica i dobara (taxi) i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima.

Nadalje, shodno stavu 6 istog člana Zakona, poreski obveznik smije odbiti ulazni PDV ako je:

- 1) **iskazan u računima iz člana 32 ovog zakona;**
- 2) iskazan u carinskim deklaracijama;
- 3) plaćen na osnovu člana 39 stav 2 i člana 43 stav 3 ovog zakona.

Takođe, članom 94 stav 2 **Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost** ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/02 od 29.11.2002, ..., 016/06 od 16.03.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 064/08 od 27.10.2008, ..., 106/21 od 04.10.2021) propisano je da se pravo na odbitak pretporeza iz stava 1 ovog člana priznaje ako su ispunjeni sledeći uslovi:

1. da računi za nabavljene proizvode i obavljene usluge sadrže sve podatke propisane članom 32 stav 1 Zakona,
2. da je isporuka proizvoda ili usluga izvršena (primljena) od strane drugog obveznika PDV,
3. da za primljene proizvode ili usluge nije isključeno pravo na odbitak pretporeza, u skladu sa članom 37 Zakona,
4. **da su primljeni proizvodi, odnosno usluge namijenjeni za obavljanje djelatnosti poreskog obveznika.**

Dakle, na osnovu svih gore navedenih zakonskih normi, mišljenja smo da pravo na odbitak ulaznog PDV od plovniha objekata namijenjenih za sport i rekreaciju, putničkih automobila i motocikala, goriva i maziva i rezervnih djelova i usluga usko povezanih sa njima mogu ostvariti isključivo poreski obveznici koji posluju u djelatnostima vezanim za dalju prodaju i iznajmljivanje, prevoz lica i dobara i obuku vozača za upravljanje navedenim prevoznim sredstvima, te da, ukoliko se poreski obveznik ne bavi nekom od navedenih djelatnosti, isti nema pravo na odbitak ulaznog PDV po osnovu usluga rentiranja putničkih automobila, bez obzira što se ista koriste u poslovne svrhe.

Takođe, ističemo da je Sektor za usluge i registraciju nadležan za pružanje usluga poreskim obveznicima davanjem generalnih odgovora i smjernica u vezi sa poreskim propisima, imajući u vidu da se tek u postupku inspeksijskog nadzora i uvidom u kompletnu poslovnu

dokumentaciju poreskih obveznika može utvrditi činjenično stanje i doći do potpunih saznanja koja omogućavaju jasan uvid u poslovanje istih, a samim tim i potpun stav vezan za definisanje poreskog tretmana konkretnih poslovnih situacija sa aspekta tačnosti obračuna, prijavljivanja i plaćanja poreskih obaveza po tom osnovu.

Odgovor na pitanje vezano za poreski tretman nabavke proizvoda i usluga od strane NVU "Tradicionalna babina kužina" u prevoda i štampe kuvara

Zakonom o porezu na dodatu vrijednost ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, 012/02 od 15.03.2002, ..., 004/06 od 27.01.2006, "Službeni list Crne Gore", br. 016/07 od 27.12.2007, ..., 003/23 od 10.01.2023), shodno članu 3 stav 1 tačka 1, propisano je da je predmet oporezivanja PDV promet proizvoda i **promet usluga** koje poreski obveznik **u okviru obavljanja svoje djelatnosti vrši uz naknadu**. Nadalje, članom 8 Zakona propisano je da promet usluga predstavlja obavljanje, napuštanje, odnosno **dopuštanje svake radnje u okviru obavljanja djelatnosti**, a koje ne predstavljaju promet proizvoda u smislu čl. 4, 5 i 6 ovog zakona.

Članom 26 stav 1 tačka 10 Zakona propisano je da su plaćanja PDV oslobođene usluge od javnog interesa, i to usluge koje obavljaju nevladine organizacije osnovane u skladu sa propisom kojim se uređuje poslovanje tih organizacija, ukoliko ne postoji vjerovatnoća da će to oslobođenje dovesti do narušavanja konkurencije.

Dakle, shodno gore navedenim propisima, **usluge koje pružaju neprofitne organizacije ne podliježu** oporezivanju PDV.

Međutim, usluge koje **drugi poreski obveznici** pružaju predmetnim neprofitnim organizacijama, predstavljaju promet koji je oporeziv PDV, s obzirom da se porez na dodatu vrijednost, kao opšti porez na potrošnju, obračunava i plaća u svim fazama prometa oporezivih proizvoda, odnosno oporezivih usluga. S tim u vezi, uopućujemo da je članom 79 Pravilnika o primjeni Zakona o PDV propisano da u računu koji obveznik PDV izda licima koja nijesu obveznici PDV nije potrebno iskazivati podatke iz člana 74 tač. 6, 7 i 8 ovog pravilnika, **ali je dužan iskazati zbirni iznos naknade sa uračunatim PDV i posebno iznos uračunatog PDV**.

POREZ NA DOHODAK FIZIČKIH LICA

Odgovor na pitanje vezano za poreski tretman isplate naknade za smještaj zaposlenima, sa aspekta Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica

Prema odredbama člana 2 stav 1 i člana 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica ("Službeni list RCG", br.65/01,..., 40/07 i "Službeni list CG", br.86/09, ... 152/22 od 30.12.2022) obveznik poreza na dohodak je rezidentno fizičko lice, koje ostvari dohodak u Crnoj Gori i izvan Crne Gore, odnosno odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak u Crnoj Gori.

Porez na dohodak plaća se na prihode iz svih izvora, osim onih koji su izuzeti ovim zakonom, pri čemu se izvorom prihoda koji podliježu oporezivanju porezom na dohodak fizičkih lica shodno smatra prihod od **ličnih primanja**.

Odredbama člana 14 stav 1 i 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica propisano je da se pod ličnim primanjem smatra prihod koji poreski obveznik ostvari od **zaposlenja, kao i prihodi ostvareni po drugom osnovu**, koji su, u skladu sa ovim zakonom, **upodobljeni sa radnim odnosom**.

Ličnim primanjima, shodno stavu 4 istog člana Zakona, smatraju se i primanja ostvarena u obliku bonova, novčanih potvrda, akcija ili robe, **činjenjem** ili pružanjem pogodnosti, opraštanjem duga, kao i **pokrivanjem rashoda poreskog obveznika novčanom naknadom ili neposrednim plaćanjem**.

Iznos ličnih primanja iz stava 4 ovog člana predstavlja:

- 1) nominalna vrijednost bonova, novčanih potvrda i akcija;
- 2) cijena koja bi se postigla prodajom roba na tržištu;
- 3) naknada koja bi se postigla na tržištu za usluge odnosno pogodnosti koje se čine obvezniku;
- 4) **novčani iznos pokrivenih rashoda**.

Prema odredbama člana 3a stav 1 Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, ..., 152/22 od 30.12.2022) osnovica za obračun i plaćanje doprinosa je **bruto zarada zaposlenog**, koja obuhvata zaradu za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu, uvećanu zaradu, naknadu zarade i **druga primanja utvrđena** zakonom, kolektivnim ugovorom i **ugovorom o radu**, na koja se plaća porez na dohodak fizičkih lica.

Članom 18a stav 3 Zakona propisano je da se doprinosi ne plaćaju na lična primanja ostvarena u obliku robe, poklona i kod činjenja ili pružanja pogodnosti zaposlenom, osim ako se ta lična primanja daju kao kompenzacija za neisplaćenu zaradu.

U skladu sa navedenim, ukoliko se poslodavac ugovorom o radu obavezao da zaposlenom obezbjeđuje troškove hrane, smještaja i transporta, takva primanja smatraju se primanjima po osnovu zaposlenja, te podliježu obračunu i plaćanju **poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa** za obavezno socijalno osiguranje.

U izvještaju IOPPD ova primanja evidentiraju se pod šifrom **030 - Ostale naknade na koje se plaća porez na dohodak fizičkih lica i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje**.

S druge strane, ukoliko se radi o naknadi koja nije predviđena ugovorom o radu već predstavlja ad hoc primanje koje poslodavac obezbjeđuje zaposlenom, isto ima karakter činjenja pogodnosti u smislu člana 14 stav 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica koje propisuje da se ličnim primanjima smatraju i primanja ostvarena u obliku bonova, novčanih potvrda, akcija ili robe, činjenjem ili pružanjem pogodnosti, opraštanjem duga, kao i pokrivanjem rashoda poreskog obveznika novčanom naknadom ili neposrednim plaćanjem.

U tom slučaju ova vrsta primanja podliježe plaćanju samo poreza na dohodak fizičkih lica, a ista se prijavljuje u IOPPD obrascu **pod šifrom 081 - Ostale naknade na koje se plaća samo porez na dohodak fizičkih lica**.

Napominjemo da se porez po osnovu ličnih primanja u IOPPD obrascu obračunava na **nivou kumulativnih prihoda**, te ukoliko su predmetnom licu u izvještajnom periodu isplaćena primanja čiji kumulativni bruto iznos **prelazi 700 €**, isti se prijavljuje pod **šifrom 097 - lična primanja čiji ukupni bruto iznos je iznad iznosa od 700 €, prema stopama iz člana 10, stav 1 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica**.

Odgovor na pitanje vezano za tretman otpremnine isplaćene zaposlenom zbog odlaska u penziju sa aspekta poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje

Shodno članu 112 stav 1 tačka 3 **Zakona o radu** ("Službeni list Crne Gore", br. 074/19 od 30.12.2019, 008/21 od 26.01.2021, 059/21 od 04.06.2021, 068/21 od 23.06.2021, 152/22 od 30.12.2022.) zaposleni ima pravo na isplatu **otpremnine zbog odlaska u penziju**, pri čemu se ista, shodno članu 113 stav 2 Zakona, isplaćuje u visini **dvije minimalne zarade** u Crnoj Gori.

Član 101 stav 2 Zakona propisuje da minimalna zarada **u neto iznosu** ne može biti niža od 450,00 eura.

Shodno članu 27 stav 1 **Opšteg kolektivnog ugovora** ("Službeni list Crne Gore", br. 014/14 od 22.03.2014, 040/18 od 22.06.2018, 037/19 od 01.07.2019, 074/19 od 30.12.2019, 021/21 od 26.02.2021) poslodavac isplaćuje zaposlenom otpremninu prilikom odlaska u penziju u visini od **tri minimalne neto zarade**.

Kada je u pitanju poreski tretman isplate otpremnine, upućujemo vas da je prema odredbama člana 2 stav 1 i člana 4 **Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica** ("Službeni list RCG", br.65/01,..., 40/07 i "Službeni list CG", br.86/09, ... 152/22) obveznik poreza na dohodak rezidentno fizičko lice, koje ostvari dohodak u Crnoj Gori i izvan Crne Gore, odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak u Crnoj Gori.

Shodno članu 5a stav 2 tačke 7), porez na dohodak ne plaća se na **otpremnine kod odlaska u penziju do 1.500 €**.

Porez na dohodak plaća se na prihode **iz svih izvora**, osim onih koji su izuzeti ovim zakonom, pri čemu se izvorom prihoda koji podliježu oporezivanju porezom na dohodak fizičkih lica shodno smatra prihod od **drugih primanja**.

Nadalje, članom 37n stav 1 tačka 2 Zakona drugim primanjima iz člana 12 stav 2 tačka 8 ovog zakona smatraju se primanja iz člana 5a ovog zakona.

Shodno članu 50d Zakona Isplatilac prihoda od drugih primanja dužan je da obračuna, obustavi i uplati porez na prihod od drugih primanja istovremeno sa isplatom prihoda, primjenom **stope od 15%**, na prihod iz člana 37n ovog zakona.

Shodno članu 18a stav 2 **Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje** ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, ..., 152/22 od 30.12.2022), **doprinosi** za obavezno socijalno osiguranje se ne plaćaju na primanja po osnovu **otpremnina**, solidarnih i socijalnih pomoći, zimnica najviše do iznosa minimalne zarade, naknada za odvojeni život, naknada za novorođeno dijete i jubilarnih nagrada.

Dakle, isplata otpremnine zbog odlaska u penziju za iznos preko 1.500€ podliježe samo porezu na dohodak fizičkih lica po stopi od 15%, a ista se prijavljuje kroz IOPPD obrazac pod **šifrom 018** – *Otpremnina kod odlaska u penziju iznad iznosa utvrđenog Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica*.

Odgovor na pitanje vezano za poreski tretman dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja, premije životnog osiguranja i troškova sistematskog pregleda koje poslodavac shodno odluci uprave obezbjeđuje zaposlenima, sa aspekta Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica i Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, kao i za tretman predmetnih troškova sa aspekta poreza na dobit pravnih lica

Prema odredbama člana 2 stav 1 i člana 4 **Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica** ("Službeni list RCG", br.65/01,..., 40/07 i "Službeni list CG", br.86/09, ... 152/22 od 30.12.2022) obveznik poreza na dohodak je rezidentno fizičko lice, koje ostvari dohodak u Crnoj Gori i izvan Crne Gore, odnosno odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak u Crnoj Gori.

Porez na dohodak plaća se na prihode iz svih izvora, osim onih koji su izuzeti ovim zakonom, pri čemu se izvorom prihoda koji podliježu oporezivanju porezom na dohodak fizičkih lica shodno smatra prihod od **ličnih primanja**.

Odredbama člana 14 stav 1 i 2 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica propisano je da se pod ličnim primanjem smatra prihod koji poreski obveznik ostvari od **zaposlenja, kao i prihodi ostvareni po drugom osnovu**, koji su, u skladu sa ovim zakonom, **upodobljeni sa radnim odnosom**.

Shodno članu 14 stav 4 Zakona ličnim primanjima smatraju i primanja ostvarena u obliku bonova, novčanih potvrda, akcija ili robe, **činjenjem ili pružanjem pogodnosti**, opraštanjem duga, kao i **pokrivanjem rashoda poreskog obveznika novčanom naknadom ili neposrednim plaćanjem**.

Iznos ličnih primanja iz stava 4 ovog člana predstavlja:

- 1) nominalna vrijednost bonova, novčanih potvrda i akcija;
- 2) cijena koja bi se postigla prodajom roba na tržištu;
- 3) naknada koja bi se postigla na tržištu za usluge odnosno pogodnosti koje se čine obvezniku;
- 4) novčani iznos pokrivenih rashoda.

Prema odredbama člana 3a stav 1 **Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje** ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, ..., 152/22 od 30.12.2022) osnovica za obračun i plaćanje doprinosa je **bruto zarada zaposlenog**, koja obuhvata zaradu za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu, uvećanu zaradu, naknadu zarade i **druga primanja utvrđena** zakonom, kolektivnim ugovorom i **ugovorom o radu**, na koja se plaća porez na dohodak fizičkih lica.

Članom 18a stav 3 Zakona propisano je da **se doprinosi ne plaćaju** na lična primanja ostvarena u obliku robe, **poklona i kod činjenja ili pružanja pogodnosti zaposlenom**, osim ako se ta lična primanja daju kao kompenzacija za neisplaćenu zaradu.

U skladu sa navedenim, ukoliko se poslodavac ugovorom o radu obavezao da zaposlenom obezbjeđuje troškove dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja, premije životnog osiguranja i troškova sistematskog pregleda, takva primanja smatraju se primanjima po osnovu zaposlenja, te podliježu obračunu i plaćanju **poreza na dohodak fizičkih lica i doprinosa** za obavezno socijalno osiguranje.

U izvještaju IOPPD ova primanja evidentiraju se pod šifrom **030 - Ostale naknade na koje se plaća porez na dohodak fizičkih lica i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje**.

S druge strane, ukoliko se radi o primanjima koja nijesu predviđena ugovorom o radu već predstavljaju ad hoc primanje koje poslodavac shodno poslovnoj odluci obezbjeđuje zaposlenom, isto ima karakter činjenja pogodnosti u smislu člana 14 stav 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica koje propisuje da se ličnim primanjima smatraju i primanja ostvarena u obliku bonova, novčanih potvrda, akcija ili robe, činjenjem ili pružanjem pogodnosti, opraštanjem duga, kao i pokrivanjem rashoda poreskog obveznika novčanom naknadom ili neposrednim plaćanjem.

U tom slučaju ova vrsta primanja podliježe plaćanju samo poreza na dohodak fizičkih lica, a ista se prijavljuje u IOPPD obrascu pod šifrom **081 - Ostale naknade na koje se plaća samo porez na dohodak fizičkih lica**.

Napominjemo da se porez po osnovu ličnih primanja u IOPPD obrascu obračunava na **nivou kumulativnih prihoda**, te ukoliko su predmetnom licu u izvještajnom periodu isplaćena primanja čiji kumulativni bruto iznos **prelazi 700 €**, isti se prijavljuje pod **šifrom 097 - lična primanja čiji ukupni bruto iznos je iznad iznosa od 700 €, prema stopama iz člana 10, stav 1 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica**.

Kada je u pitanju priznavanje ove vrste troškova u poreske svrhe, upućujemo vas da je **Zakonom o porezu na dobit pravnih lica** ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, ..., 080/04 od 29.12.2004, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, ..., 125/23 od 30.12.2023) u članu 11 stav 1 tačka 1 i 2 propisano je da se na teret rashoda ne priznaju troškovi **koji nijesu nastali u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti, kao i troškovi koji se ne mogu dokumentovati**.

Dakle, postupak određivanja priznatih, odnosno nepriznatih troškova u poreske svrhe zasniva se na principu da li su isti nastali u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti ili ne, da li je isplata istih predviđena internim aktima poslodavca, da li je dokumentovana njihova svrha i razlozi nastanka, te se u zavisnosti od svakog pojedinačnog davanja i dokumentovanosti istog određuje da li se može svrstati u priznate ili nepriznate troškove u poreske svrhe.

Napominjemo da se u svakom konkretnom slučaju u postupcima inspekcijeskog nadzora i uvidom u relevantnu poslovnu dokumentaciju može dati potpun i precizan stav vezan za tačnost obračuna, prijavljivanja i plaćanja poreskih obaveza u predmetnoj poslovnoj situaciji sa aspekta ispunjenosti uslova za priznavanje navedenih troškova u poreskoj prijavi, odnosno da li su troškovi u određenom slučaju zaista nastali u svrhu unapređenja poslovanja poreskog obveznika ili imaju neki drugi neposlovni karakter.

Odgovor na pitanje vezano za poreski tretman prodaje udjela u društvu sa ograničenom odgovornošću registrovanom u Crnoj Gori od strane nerezidentnog fizičkog lica državljanina Velike Britanije

Prema odredbama člana 2 stav 1 i člana 4 **Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica** ("Službeni list RCG", br.65/01,..., 40/07 i "Službeni list CG", br.86/09, ... 088/24 od 13.09.2024.) obveznik poreza na dohodak je rezidentno fizičko lice, koje ostvari dohodak u Crnoj Gori i izvan Crne Gore, odnosno **nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak u Crnoj Gori**.

Shodno članu 8 stav 2 Zakona osnovicu poreza na dohodak nerezidenta predstavlja oporezivi dohodak poreskog obveznika ostvaren u poreskom periodu.

Porez na dohodak plaća se na prihode iz svih izvora, osim onih koji su izuzeti ovim zakonom, a izvorom prihoda koji podliježu oporezivanju porezom na dohodak fizičkih lica shodno članu 12 stav 2 tačka 5) Zakona smatraju se prihodi **od kapitalnih dobitaka**.

Shodno članu 37a stav 1 Zakona **kapitalnim dobitkom** smatra se prihod ostvaren prodajom, odnosno prenosom imovine i to nepokretnosti, **udjela u pravnom licu** i hartija od vrijednosti. Shodno članu 50a Zakona porez na kapitalne dobitke obračunava se godišnje **po stopi od 15%** i plaća se istovremeno sa **podnošenjem godišnje poreske prijave**.

Shodno članu 42 Zakona poreski obveznik sam obračunava porez na dohodak **u poreskoj prijavi**, a porez se utvrđuje prema poreskoj osnovici iz člana 8 ovog zakona, s tim što se od ukupno obračunatog poreza odbija iznos poreza plaćenog u vidu akontacija po svim izvorima prihoda.

Shodno članu 43 Zakona poreski obveznik poreza na dohodak dužan je da, po isteku poreskog perioda, a najkasnije do kraja aprila tekuće za prethodnu godinu, nadležnom poreskom organu podnese Godišnju poresku prijavu poreza na dohodak fizičkih lica (GPPFL).

Shodno stavu 6 istog člana Zakona, **nerezident** podnosi poresku prijavu za prihode ostvarene u Crnoj Gori za koje nije predviđeno plaćanje poreza po odbitku.

Shodno članu 45 stav 1 **Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica**, sporazum o otklanjanju dvostrukog oporezivanja ima pretežnu važnost u odnosu na odredbe istog.

Prema podacima kojima Poreska uprava raspolaže kada su u pitanju bilateralni međunarodni sporazumi, Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja u odnosu na poreze na dohodak između Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske shodno Bečkoj Konvenciji više nije na snazi, imajući u vidu izlazak Velike Britanije iz Evropske unije, te navedeno implicira da se obračun poreske obaveze u konkretnom slučaju vrši na način propisan nacionalnim zakonom države Crne Gore, a na koji smo vas u ovom odgovoru uputili.

Međutim, najprecizniji podatak o tome koji su sporazumi na snazi mogu dati resorna ministarstva - Ministarstvo finansija i Ministarstvo vanjskih poslova, imajući u vidu da su navedene institucije zadužene za pregovaranje i potpisivanje bilateralnih međunarodnih ugovora u ime države Crne Gore, te vas, radi potpunog informisanja, upućujemo da se konsultujete i sa resornim ministarstvima po pitanju ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koji su u primjeni.

Odgovor na pitanje za poreski tretman troškova prevoza sopstvenim vozilom u službene svrhe, sa aspekta poreza na dohodak fizičkih lica

065/01 od 31.12.2001, ..., 004/07 od 24.01.2007, "Službeni list Crne Gore", br. 086/09 od 25.12.2009, ..., 088/24 od 13.09.2024) propisuje da je obveznik poreza na dohodak rezidentno fizičko lice, koje ostvari dohodak u Crnoj Gori i izvan Crne Gore, odnosno odnosno nerezidentno fizičko lice koje ostvari dohodak u Crnoj Gori.

Porez na dohodak plaća se na prihode iz svih izvora, osim onih koji su izuzeti ovim zakonom, a izvorom prihoda, shodno članu 12 stav 2 tačka 1, odnosno 8, Zakona, između ostalog smatraju se prihodi ostvareni po osnovu ličnih primanja i drugih primanja.

Shodno članu 5a stav 1 tačka 4 Zakona porez na dohodak ne plaća se na naknade po osnovu primanja, odnosno naknade za povećane troškove zaposlenih do iznosa utvrđenog propisom Vlade Crne Gore, i to po osnovu troškova prevoza sopstvenim vozilom u službene svrhe.

Nadalje, **Uredbom o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru** ("Službeni list Crne Gore", br. 040/16 od 30.06.2016, 028/18 od 27.04.2018, 108/20 od 06.11.2020) u članu 25 propisano je da zaposleni može, uz pisanu saglasnost rukovodioca ili lica koje on ovlasti, koristiti sopstveni automobil u službene svrhe.

Zaposlenom, u slučaju iz stava 1 ovog člana, pripada naknada **u visini od 25% cijene litra goriva po pređenom kilometru.**

Imajući u vidu navedene norme, mišljenja smo da naknada za korišćenje sopstvenog automobila u službene svrhe predstavlja mehanizam refundacije troškova zaposlenog po osnovu utrošenog goriva, te da se ista, ukoliko poslodavac troškove goriva plaća direktno dobavljaču, ne može smatrati troškovima prevoza sopstvenim vozilom u službene svrhe shodno članu 5a stav 1 tačka 4 Zakona.

Isplata dodatnih sredstava zaposlenima u vezi sa korišćenjem sopstvenog vozila u službene svrhe radi pokrivanja drugih troškova zavisi od poslovne odluke samog poslodavca, pri čemu vas upućujemo da se shodno članu 14 stav 1 tačka 4 Zakona ličnim primanjima smatraju primanja ostvarena u obliku bonova, novčanih potvrda, akcija ili robe, činjenjem ili pružanjem pogodnosti, opraštanjem duga, kao i pokrivanjem rashoda poreskog obveznika novčanom naknadom ili neposrednim plaćanjem.

Iznos ličnih primanja iz stava 1 tačka 4 ovog člana predstavlja:

- 1) nominalna vrijednost bonova, novčanih potvrda i akcija;
- 2) cijena koja bi se postigla prodajom roba na tržištu;
- 3) naknada koja bi se postigla na tržištu za usluge odnosno pogodnosti koje se čine obvezniku;
- 4) novčani iznos pokrivenih rashoda.

Nadalje, prema odredbama člana 3a stav 1 **Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje** ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, ..., 152/22 od 30.12.2022) osnovica za obračun i plaćanje doprinosa je **bruto zarada zaposlenog**, koja obuhvata zaradu za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu, uvećanu zaradu, naknadu zarade i

druga primanja utvrđena zakonom, kolektivnim ugovorom i **ugovorom o radu**, na koja se plaća porez na dohodak fizičkih lica.

Članom 18a stav 3 Zakona propisano je da **se doprinosi ne plaćaju** na lična primanja ostvarena u obliku robe, **poklona i kod činjenja ili pružanja pogodnosti zaposlenom**, osim ako se ta lična primanja daju kao kompenzacija za neisplaćenu zaradu.

U skladu sa navedenim, ukoliko poslodavac donese poslovnu odluku o nabavci nepokretnosti koja će biti u svojini fizičkog lica **zaposlenog u društvu**, isto ima karakter činjenja pogodnosti u smislu člana 14 stav 4 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica koje podliježe plaćanju poreza na dohodak fizičkih lica, a isto se prijavljuje u IOPPD obrascu pod šifrom **081 - Ostale naknade na koje se plaća samo porez na dohodak fizičkih lica**.

POREZ NA DOBIT PRAVNIH LICA

Odgovor na pitanje vezano za poreski tretman pozajmice koje pravno lice daje zaposlenom radi rješavanja stambenog pitanja, a koja će biti vraćena u ugovorom preciziranom roku odbijanjem od mjesečnog dohotka istog

Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, ..., 080/04 od 29.12.2004, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, ..., 125/23 od 30.12.2023) u članu 28a stav 1 propisano je da je obveznik poreza na dobit dužan je da obračuna, obustavi i uplati **porez po odbitku** na isplate izvršene po osnovu zajma, odnosno **pozajmice** sa ili bez kamate **fizičkim licima**, kao i u slučaju **produženja roka** otplate zajma odnosno pozajmice, osim fizičkog lica za pozajmice do 5.000 eura na godišnjem nivou, a koje nema status povezanog lica iz člana 38 ovog zakona.

Porez po odbitku plaća se u trenutku vršenja isplate iz stava 1 ovog člana po stopi od 15% na osnovicu koju čini njen bruto iznos.

Obveznik poreza po odbitku iz stava 1 ovog člana dužan je da nadležnom poreskom organu podnese izvještaj o uplaćenom porezu po odbitku do kraja februara tekuće godine za prethodnu godinu.

Dakle, u zavisnosti od visine sredstava uplaćenih zaposlenom i statusa koji isti ima u odnosu na privredno društvo (da li ima status povezanog lica-direktor, osnivač i sl.), ukoliko se radi o zajmu **koji prelazi propisanu visinu**, isti podliježe oporezivanju porezom po odbitku, a s obzirom da shodno gore navedenim zakonskim normama nije propisano eventualno pravo na povraćaj poreza nakon otplate zajma, odnosno pozajmice, te smo **mišljenja da se radi o konačno plaćenju poreskoj obavezi** koja nastaje momentom isplate zajma, odnosno pozajmice, ili momentom produženja roka otplate istih, bez obzira da li će zajam biti vraćen, na koji način i u kojem roku.

Odgovor na pitanje vezano za obavezu izrade studije transfernih cijena u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica

Zakonom o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 065/01 od 31.12.2001, ..., 080/04 od 29.12.2004, "Službeni list Crne Gore", br. 040/08 od 27.06.2008, ..., 125/23 od 31.12.2023) u članu 7 stav 1 i 2 propisano je da osnovicu poreza na dobit predstavlja oporeziva dobit poreskog obveznika, koja se utvrđuje usklađivanjem dobiti poreskog obveznika iskazane u bilansu uspjeha, na način predviđen ovim zakonom.

Shodno članu 10 Zakona, za utvrđivanje oporezive dobiti **priznaju se rashodi** u iznosima utvrđenim bilansom uspjeha, u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo, izuzev rashoda za koje je ovim zakonom propisan drukčiji način utvrđivanja.

Član 11 stav 1 tačke 1 i 2 Zakona propisuje da se na teret rashoda ne priznaju troškovi **koji nijesu nastali u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti, kao i troškovi koji se ne mogu dokumentovati**.

Dakle, postupak određivanja priznatih, odnosno nepriznatih troškova u poreske svrhe zasniva se na principu da li su isti nastali u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti ili ne, da li je isplata istih predviđena internim aktima poslodavca, da li je dokumentovana njihova svrha i razlozi nastanka, te se u zavisnosti od svakog pojedinačnog davanja i dokumentovanosti istog određuje da li se može svrstati u priznate ili nepriznate troškove u poreske svrhe.

Primjera radi, u poreski nepriznate rashode shodno članu 11 stav 1 tačka 1) Zakona o porezu na dobit pravnih lica, ubrajaju se i troškovi školarine, stipendije i druga davanja zaposlenima i licu koja nijesu zaposleno kod poslodavca, ako su plaćeni za sticanje obrazovanja koja nisu neposredno potrebna za poslovanje poreskog obveznika. S druge strane, isplata solidarne pomoć predviđena za sve zaposlene, pomoć kod liječenja, zimnica, troškovi školovanja za potrebe poslodavca, polaganje stručnih ispita spadaju u troškove koji se priznaju kao rashod poslovanja u poreske svrhe.

U skladu sa članom 11 Zakona o porezu na dobit pravnih lica, za iznos nepriznatih troškova vrši se korekcija poreske osnovice kod sačinjavanja godišnje prijave poreza na dobit pravnih lica –obrazac PD.

Napominjemo da se u svakom konkretnom slučaju u postupcima inspekcijeskog nadzora i uvidom u relevantnu poslovnu dokumentaciju može dati potpun i precizan stav vezan za tačnost obračuna, prijavljivanja i plaćanja poreskih obaveza u predmetnoj poslovnoj situaciji sa aspekta ispunjenosti uslova za priznavanje navedenih troškova u poreskom bilansu, odnosno da li su troškovi u određenom slučaju zaista nastali u svrhu unapređenja poslovanja obveznika ili imaju neki drugi neposlovni karakter.

OSTALO

Odgovor na pitanje vezano za izmjene stopa doprinosa za obavezno socijalno osiguranje

U vezi sa navedenim, obavještavamo vas da je izmjena stopa doprinosa za obavezno penzijsko-invalidsko osiguranje predviđena izmjenama Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, koji je obuhvaćen programom "Evropa sad 2".

Istim je predviđena izmjena člana 15 Zakona na način što se stopa doprinosa po kojima se plaća doprinos za penzijsko i invalidsko osiguranje na propisanu osnovicu za obveznike iz člana 5 stav 1 tač. 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9 i 10 i čl. 12 i 13 ovog zakona na teret poslodavca **mijenja sa 5,5% na 0%**, a na teret osiguranika sa **15,0% na 10,0%**; kao i za:

- za obveznike iz člana 5 stav 1 tač. 4, 7, 12, 13 i 15 ovog zakona na teret osiguranika **sa 20,5% na 10,0%**;

- za obveznike iz člana 5 stav 1 tačka 11 ovog zakona na teret isplatioca naknade **sa 20,5% na 10,0%**;

- za obveznike iz člana 5 stav 1 tačka 14 ovog zakona, na teret vjerske zajednice **sa 20,5% na 10,0%**.

Napominjemo da je procedura usvajanja predmetnog propisa u nadležnim institucijama, odnosno Skupštini Crne Gore još uvijek u toku.

Ukoliko su vam potrebne dodatne informacije u vezi sa propisima obuhvaćenim programom "Evropa sad 2", upućujemo vas na konsultacije sa Ministarstvom finansija, kao institucijom nadležnom za kreiranje poreske politike, a koja je zadužena i za izradu konkretnih normi iz vašeg pitanja.

Odgovor na pitanje u vezi sa procedurom dobijanja dovole sa privremeni boravak i rad stranca po osnovu zaključenja ugovora o radu sa strancem

Zakonom o strancima ("Službeni list Crne Gore", br. 012/18 od 23.02.2018, 086/22 od 03.08.2022) u članu 38 stav 1 tačka 12) propisano je da se privremeni boravak može odobriti strancu koji namjerava da boravi u Crnoj Gori **duže od 90 dana, radi rada**.

Nadalje, članom 40 stav 1 i 3 Zakona propisano je da se u tom slučaju strancu izdaje **dozvola za privremeni boravak i rad**, pri čemu rad stranca, u smislu stava 1 ovog člana, obuhvata zapošljavanje, sezonsko zapošljavanje i rad upućenog radnika..

U skladu sa članom 66 ovog Zakona stranac u Crnoj Gori može da radi na osnovu dozvole za privremeni boravak i rad ili potvrde o prijavi rada, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Stranac može da radi u Crnoj Gori **samo na poslovima za koje mu je izdata dozvola za privremeni boravak i rad ili potvrda o prijavi rada i samo** kod poslodavca koji ga zapošljava.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, strancu se može izdati dozvola za privremeni boravak i rad za obavljanje poslova izvršnog direktora kod više poslodavaca, u skladu sa propisima kojima se uređuje oblast zapošljavanja.

Poslodavac može da rasporedi stranca **samo na poslove za koje mu je izdata dozvola** za boravak i rad, odnosno potvrda o prijavi rada.

Poslodavac mora u poslovnim prostorijama, odnosno mjestu rada stranca imati kopiju dozvole za boravak i rad, odnosno kopiju potvrde o prijavi rada stranca koji kod njega radi.

Poslodavac je dužan da o prestanku rada stranca, prije isteka roka važenja dozvole za boravak i rad, obavijesti Ministarstvo, najkasnije u roku od osam dana od dana prestanka rada stranca.

Poslodavac ne smije zapošljavati niti koristiti rad stranca koji nezakonito boravi u Crnoj Gori.

Shodno članu 70 stav 4 Zakona poslodavac je dužan da, u roku od 24 časa od dana izdavanja dozvole za privremeni boravak i rad radi zapošljavanja, sa strancem zaključi ugovor o radu i prijavi ga na obavezno socijalno osiguranje, u skladu sa propisima o radu.

Kada je u pitanju angažman stranca koji u Crnoj Gori boravi po osnovu dozvole izdate radi zapošljavanja kod poslodavca po osnovu ugovora o djelu kod drugog lica-isplatioca prihoda, napominjemo da ugovor o djelu predstavlja obligacioni, a ne radni odnos, te Zakonom o strancima nije propisana eksplicitna zabrana ovakve vrste angažmana od strane stranaca koji su dobili dozvolu po osnovu ugovora o radu, zbog čega smo mišljenja da ne postoje zakonske prepreke na osnovu kojih bi stranac mogao ostvariti ugovorenu naknadu po osnovu angamena ugovorom o djelu.

Poreski tretman ove vrste prihoda, između ostalih, propisan je **Zakonom o porezu na dohodak fizičkih lica** ("Službeni list RCG", br.65/01,..., 40/07 i "Službeni list CG", br.86/09, ... 152/22 od 30.12.2022) kao prihod od povremene samostalne djelatnosti, te je isplatioc prihoda, shodno članu 48 stav 5 Zakona, dužan da obračuna, obustavi i uplati poresku obavezu u ime fizičkog lica pri svakoj isplati prihoda, i to po stopi od 15% na poresku osnovicu, koja predstavlja razliku između ostvarenih prihoda i rashoda iz člana 20 stav 2 ovog zakona.

Imajući u vidu da je postupak izdavanja dozvola za privremeni boravak i rad stranaca u Crnoj Gori regulisan Zakonom o strancima, za čiju primjenu je nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova, to vas za dodatne konsultacije vezane za regulisanje statusa vašeg boravaka u Crnoj Gori upućujemo na navedenu nadležnu instituciju.